

Pasientinformasjon

Skjeling

Skjeling beskriver en tilstand der øynene ikke står parallelle, altså at de ikke peker mot det samme punktet. En skjeling kan være synlig og tilstede hele tiden (manifest) eller den kan komme og gå (intermitterende). Den kan også være latent, det vil si at man klarer å undertrykke den. Denne siste varianten kalles også ofte for «skjult» eller «indre» skjeling. Dette er meget vanlig i befolkningen.

Skjeling kan være medfødt eller den kan komme i løpet av livet. Mange har en latent skjeling som de lenge klarer å kontrollere bra men som etter hvert som man blir eldre blir mer og mer plagsom.

Manifest skjeling kan oppleves som kosmetisk vanskelig fordi andre ser det og man kan få problemer med blikkontakt med andre mennesker. Dette kan være plagsomt, men trenger ikke gi funksjonsplager. Noen kan også være plaget med dobbeltsyn.

Latent skjeling kan gi store plager i fordi man hele tiden må anstrenge seg for å holde blikket rett eller for ikke å se uklart eller dobbelt. Resultatet kan bli hodepine, kort utholdenhet ved lesing eller rett og slett lesevansker. Denne formen for skjeling er stort sett usynlig for andre men kan komme frem hvis man blir sliten eller drikker alkohol.

Skjeling kan også komme etter en hodeskade eller et hjerneslag fordi en eller flere hjernenerver lammes. Skjeling kan også oppstå i forbindelse med andre sykdommer som for eksempel høyt stoffskifte (hyperthyreose) eller diabetes mellitus (sukkersykje).

Barn kan begynne å skjele fordi de har en brytningsfeil som krever brillebruk. Det aller vanligste er langsynthet («pluss») og tilhørende innoverskjeling. Mindre vanlig hos barn er nærsynthet («minus») og utoverskjeling. Ofte må barnet også lappebehandles på det gode øyet slik at det skjelende øyet stimuleres godt og man unngår amblyopiutvikling.

Behandling av skjeling er avhengig av årsak og alvorlighetsgrad. Hos mange er det bare en riktig brille, eventuelt med prisme, som skal til. Andre trenger kirurgisk behandling enten med botoxinjeksjoner eller med mer tradisjonell skjelekirurgi hvor man flytter på øyemuskene.